

VALDRES TINGRETT

SØR-AURDAL KOMMUNE	
Arkiv ID: 08/1490	Jp. ID: 1646
24 MAR 2009	
Arkkode	Q10
Enhet	Saksbeh. Hagen
Kassasjon	Grødering

KJENNELSE

Avsagt: 18.03.2009 i Valdres tingrett,
Sak nr.: 08-181827TVI-VALD
Dommer: Sorenskriver Pål Prestesæter
Saken gjelder: Eiendomsrett til veg - partshjelp

Åsli-Åsliseter veglag (under stiftelse)
Ingrid Brigitte Heiene
Gunnar Heiene
Vigdis Klemmetsrud
Gunnar Klemmetsrud
Birger Åsheim
Arne Klemmetsrud
Martin Aaslie

Advokat Svein-Erik Sveen
Advokat Svein-Erik Sveen
Advokat Svein-Erik Sveen
Advokat Svein-Erik Sveen
Advokat Svein-Erik Sveen
Advokat Svein-Erik Sveen
Advokat Svein-Erik Sveen
Advokat Svein-Erik Sveen

mot

Sør-Aurdal kommune

Advokat Olav Felland

KJENNELSE

Ved stevning av 28.11.2008 har Åsli-Åsliseter veglag, under stiftelse v/ Gunnar Heiene, og Ingrid Brigitte Heiene, Gunnar Heiene, Vigdis Klemmetsrud, Gunnar Klemmetsrud, Birger Åsheim, Arne Klemmetsrud og Martin Aaslie reist søksmål mot Sør-Aurdal kommune for Valdres tingrett. Tvisten gjelder eiendomsrett til en parsell av kommuenvveg 591, avgrenset til strekningen Frostmyr – Åsliseter.

I brev av 02.12.2008 ba retten om nærmere dokumentasjon for Åsli-Åsliseter veglags partsevne. I prosesskriv feildatert 28.11.2008, mottatt av retten 12.12.2008, fastholder saksøker at Åsli-Åsliseter veglag har partsevne. I saksøktes tilsvare av 12.01.2009 bes også saksøkerne vurder om veglaget skal være part.

Under planmøtet 29.01.2009 ba retten saksøkerne vurdere om Åsli-Åsliseter veglag fortsatt skal være saksøker. Det ble igjen bedt om dokumentasjon for partsevne, jf. tvisteloven § 2-1 (2). Det ble satt frist til 05.02.2009. Advokat Sveen ba om fristutsettelse og meddelte i prosesskriv datert 12.02.2009 at veglaget i stedet for saksøker skal være hjelpeintervenient.

Ordningen med hjelpeintervensjon eksisterer ikke etter tvisteloven som trådte i kraft 01.01.2008. Retten har i stedet lagt til grunn at det er partshjelp advokat Sveen har ment. Likelydende brev ble sendt prosessfullmektigene 18.02.2009, hvor saksøkte i samsvar med tvisteloven § 15-7 (2) ble gitt anledning til å uttale seg. Uttalelse ble avgitt 26.02.2009.

I prosesskrivet av 12.02.2009 opplyser advokat Sveen: "1. på vegne av saksøkersiden, finner man det riktig å overføre veglaget under stiftelse til hjelpeintervenient, da påstanden da vil bli riktig." Ut over henvisningen til påstanden, er ikke erklæringen om hjelpeintervensjon (partshjelp) nærmere begrunnet.

Saksøkte har gjort gjeldende at vilkårene for partshjelp ikke er tilstede og derfor skal nektes. Det er anført at veglaget ikke kan opptre som partshjelp siden det ikke er stiftet, men er under stifting. Veglaget har ikke da nødvendig parts- eller prosessevne. Det fremgår av referat fra møte 23.11.2008 at hensikten med å stifte veglaget er eventuelt å stevne kommunen. Det fremgår videre at "Veglaget kjører stevningen." Realiteten er at veglaget er ment å være saksøker, ikke kun partshjelper.

Retten's bemerkninger:

For at noen skal kunne være partshjelper må de alminnelige krav til partsevne og prosessdyktighet være oppfylt. I tillegg må vilkårene i tvisteloven § 15-7 (1) a) eller b) være tilstede.

Åsli – Åsliseter veglag under stiftelse har ikke partsevne jf. tvisteloven § 2-1 (1). Andre sammenslutninger kan ha partsevne. Dette beror på en samlet vurdering, hvor det særlig skal legges vekt på om sammenslutningen har en fast organisasjonsform, om det er et styre eller annet organ som representerer sammenslutningen utad, om sammenslutningen har egne midler og sammenslutningens formål og hva søksmålet gjelder, jf. tvisteloven § 2-1 (2).

Med "fast organisasjonsform" menes om sammenslutningen har en viss struktur med foreningsorganer og vedtekter eller skriftlig grunnlag i en annen form. Retten har mottatt kopi av referat fra stiftelsesmøte 23.11.2008. Annen skriftlig dokumentasjon er ikke fremlagt, selv om dette er blitt etterspurt av retten. Ifølge stiftelsesdokumentet er det valgt et styre som består av Gunnar Heiene, Vigdis Klemmetsrud, Arne Klemmetsrud og Birger Åsheim. De fire er også selv personlige saksøkere i denne sak. Det er ikke utarbeidet vedtekter. Det fremgår ikke hva som er veglagets formål, ved siden av å gå til søksmål mot Sør-Aurdal kommune, jf. "Veglaget kjører stevningen." Ut over at det er valgt et styre virker organiseringen lite fast. At saksøkeren flere måneder etter tvist ble reist for retten, fortsatt opplyser at veglaget er under stifting, underbygger dette.

Laget synes ikke å ha egne midler. Stiftelsesdokumentet opplyser følgende om fordeling av kostnader, jf. sak 9: "Setter fram krav om at Sør-Aurdal kommune dekker kostnadene. Forsikringsselskapene kan dekke våre kostnader, men saksøkers (SAK) dekkes ikke. Hvor mye er vi villige til å betale? (Hvis "vi" taper) og blir tilkjent kostnader for motparten. Vi følger saken og dette tas opp igjen etter sakens utvikling." Når veglaget omtaler "kostnader" synes det å være relatert til søksmålet mot Sør-Aurdal kommune, ikke driften av veglaget. Når laget ikke har egne midler vil muligheten for saksøkte til å inndrive eventuelle tilkjente saks-kostnader være små. Det vises til tvistelovskommentaren s. 111: "Momentet "om sammenslutningen har egne midler", er tatt med av hensyn til motpartens mulighet til å inndrive saks-kostnader. Normalt må det kreves at eventuelle midler kan disponeres til dekning av saks-kostnader eller at sammenslutningen med virkning for alle medlemmene kan skrive ut kontingent til dekning av slike utgifter, jf. Rt. 1995 side 194 og prp. side 369."

Det foreligger ingen opplysninger om at veglaget har en formalisert medlemsskapsordning. Etter det opplyste er det et stort antall grunneiere som har eiendommer knyttet til kommuneveg 591. Likevel er det kun åtte personer som var tilstede på stiftelsesmøtet, hvorav seks selv er saksøkere i denne sak. I tillegg var åtte personer representert ved fullmakt. Hvem som er medlem, hvilke kriterier som gjelder for medlemsskap, hvordan inn- og utmelding skal skje fremgår ikke. Tilsvarende fremgår det ikke om det skal betales medlemsavgift.

Formålet med stiftingen er det aktuelle søksmål mot Sør-Aurdal kommune, slik dette fremgår av stiftelsesdokumentet. Dette taler mot at partsevne foreligger Det vises til

tvistelovskommentaren side 111: "Av prp. side 369 går det frem at det normalt taler mot partsevne om sammenslutningen har "et 'døgnflueaktig preg', er en ad-hoc-organisasjon eller om den er dannet med søksmålet for øye". Partsevne er likevel ikke utelukket, dersom øvrige momenter klart taler for at partsevne foreligger. I denne sak er ikke bare veglaget opprettet med søksmålet for øye. Det fremkom under muntlige forhandlinger til behandling av midlertidig forføyning av det samme krav, at formålet også var at enkeltpersoner ikke ønsker å fremstå som synlig motpart overfor Sør-Aurdal kommune. Dette formål taler sterkt imot at partsevne foreligger. Personer som ønsker å få avgjort en rettslig tvist, må også ta belastningen det medfører å være part.

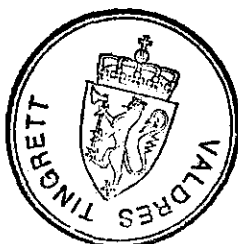
Heller ikke "hva søksmålet gjelder" taler for at veglaget har partsevne. Tvisten dreier seg om konkrete grunneiere har eiendomsretten til en nærmere avgrenset parsell av kommuneveg 591. Veglaget har aldri vært grunneier, og kan som sådan ikke tilkjennes eiendomsrett til den omtvistede vegparsell i samsvar med nedlagt påstand. Veglaget har da heller ikke et reelt behov for å få kravet avgjort i forhold til saksøkte, jf. tvisteloven § 1-3 (2). Saksøker har innsett dette, hvilket foranlediget at det ble erklært hjelpeintervensjon (partshjelp) på vegne av veglaget, i stedet for å fastholde veglaget som saksøker.

Under henvisning til vurderingene som fremgår ovenfor, finner retten samlet sett at Åsli – Åsliseter veglag under stiftelse ikke tilfredstiller tvistelovens krav til partsevne i § 2-1 (2). De alminnelige krav til partsevne og prosessdyktighet gjelder også for partshjelper, jf. tvistelovskommentaren side 666. Siden partsevne ikke foreligger tillates ikke veglaget å være partshjelper. Veglagets prosessfullmektig har ikke opplyst om partshjelp er erklært etter tvisteloven § 15-7 (1) a) eller b). Retten har derfor ikke mulighet til å vurdere om de konkrete vilkår for å være partshjelper etter § 15-7 (1) er oppfylt. En slik vurdering er uansett unødvendig, siden veglaget mangler den absolutte prosessforutsetning partsevne.

Sakskostnader er ikke påstått og ilegges ikke.

SLUTNING

Åsli – Åsliseter veglag under stiftelse tillates ikke som partshjelper i sak nr 08-181827TVI-VALD

Retten hevet

Pål Prestesæter

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker

Reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 om anke til lagmannsretten og Høyesterett regulerer den adgangen partene har til å få avgjørelser overprøvd av høyere domstol. Tvisteloven har noe ulike regler for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger.

Ankefristen er én måned fra den dagen avgjørelsen ble forkynt eller meddelt, hvis ikke noe annet er uttrykkelig bestemt av retten.

Den som anker må betale behandlingsgebyr. Den domstolen som har avsagt avgjørelsen kan gi nærmere opplysning om størrelsen på gebyret og hvordan det skal betales.

Anke til lagmannsretten over dom i tingretten

Lagmannsretten er ankeinstans for tingrettens avgjørelser. En dom fra tingretten kan ankes på grunn av feil i bedømmelsen av faktiske forhold, rettsanvendelsen, eller den saksbehandlingen som ligger til grunn for avgjørelsen.

Tvisteloven oppstiller visse begrensninger i ankeadgangen. Anke over dom i sak om formuesverdi tas ikke under behandling uten samtykke fra lagmannsretten hvis verdien av ankegjensstanden er under 125 000 kroner. Ved vurderingen av om samtykke skal gis skal det blant annet tas hensyn til sakens karakter, partenes behov for overprøving, og om det synes å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket eller ved behandlingen av saken.

I tillegg kan anke – uavhengig av verdien av ankegjensstanden – nektes fremmet når lagmannsretten finner det klart at anken ikke vil føre fram. Slik nekting kan begrenses til enkelte krav eller enkelte ankegrunner.

Anke framsettes ved skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Selvprosederende parter kan inngi anke muntlig ved personlig oppmøte i tingretten. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater inngir muntlig anke.

I ankeerklæringen skal det særlig påpekes hva som bestrides i den avgjørelsen som ankes, og hva som i tilfelle er ny faktisk eller rettslig begrunnelse eller nye bevis.

Ankeerklæringen skal angi:

- ankeinstansen
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hvilken avgjørelse som ankes
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det krav ankesaken gjelder, og en påstand som angir det resultatet den ankende parten krever
- de feilene som gjøres gjeldende ved den avgjørelsen som ankes
- den faktiske og rettslige begrunnelse for at det foreligger feil
- de bevisene som vil bli ført
- grunnlaget for at retten kan behandle anken dersom det har vært tvil om det
- den ankende parts syn på den videre behandlingen av anken

Anke over dom avgjøres normalt ved dom etter muntlig forhandling i lagmannsretten. Ankebehandlingen skal konsentreres om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet og tvilsomme når saken står for lagmannsretten.

Anke til lagmannsretten over kjennelser og beslutninger i tingretten

Som hovedregel kan en *kjennelse* ankes på grunn av feil i bevisbedømmelsen, rettsanvendelsen eller saksbehandlingen. Men dersom kjennelsen gjelder en saksbehandlingsavgjørelse som etter loven skal treffes etter et skjønn over hensiktsmessig og forsvarlig behandling, kan avgjørelsen for den skjønnsmessige avveiningen bare angripes på det grunnlaget at avgjørelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan bare ankes på det grunnlaget at retten har bygd på en uriktig generell lovforståelse av hvilke avgjørelser retten kan treffe etter den anvendte bestemmelsen, eller på at avgjørelsen er åpenbart uforsvarlig eller urimelig.

Kravene til innholdet i ankeerklæringen er som hovedregel som for anke over dommer.

Etter at tingretten har avgjort saken ved dom, kan tingrettens avgjørelser over saksbehandlingen ikke ankes særskilt. I et slikt tilfelle kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Anke over kjennelser og beslutninger settes fram for den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anke over kjennelser og beslutninger avgjøres normalt ved kjennelse etter ren skriftlig behandling i lagmannsretten.

Anke til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Slikt samtykke skal bare gis når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. – Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta til behandling anker over *kjennelser og beslutninger* dersom de ikke reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller den i det vesentlige reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelse og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.